

**`Quickscan natuurtoets
herontwikkeling Schuineslootweg 36**

*Inventarisatie en beoordeling van
natuurwaarden in het kader van
natuurwet- en regelgeving*

COLOFON

Titel: **'Quickscan natuurtoets herontwikkeling Schuineslootweg 36'**

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 07132

Status: Conceptrapport

Datum: 26 juli 2007

Auteurs: Ing. P.M. van den Brandhof & ing. P.A.M. Peterman

Veldonderzoek: Ing. P.M. van den Brandhof

Opdrachtgever: Dhr. G. Kampuis

Contactpersoon: Dhr. G. Reitsema

EcoGroen Advies BV

Postbus 625

8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2007)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Brandhof P.M. & P.A.M. Peterman (2007). Quickscan natuurtoets herontwikkeling Schuineslootweg 36; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 07-132. EcoGroen Advies, Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting en conclusies

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doelstelling	1
1.2	Situatie.....	1
1.3	Algemene opzet en werkwijze	2
2	Gebiedsgericht natuurbeleid	3
2.1	Inleiding.....	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998.....	3
2.3	Nota Ruimte	3
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	5
3.1	Methode.....	5
3.2	Flora.....	5
3.3	Zoogdieren.....	5
3.4	Broedvogels	6
3.5	Amfibieën, vissen en reptielen	7
3.6	Ongewervelden	8
4	Geraadpleegde bronnen	9
Bijlagen		
I	.....	Soortenlijst
II	.....	Wettelijk kader
III	.....	Kaart potentieel leefgebied veldspitsmuis

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van dhr. G. Kamphuis heeft EcoGroen Advies BV een quickscan ecologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de realisatie van vervangende nieuwbouw aan de Schuineslootweg 36 te Schuinesloot. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid. Het onderzoek is gebaseerd op een éénmalig veldbezoek op 20 juni 2007 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Op basis van de ligging en aard van de ruimtelijke ingrepen kan geconcludeerd worden dat zij geen negatieve effecten hebben op de in de omgeving aanwezige Habitatrichtlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden, Beschermde natuurmonumenten, EHS of specifieke natuurwaarden buiten de EHS.

Aangetroffen en te verwachten soorten

Het plangebied bestaat grotendeels uit bebouwing, bosschages, landbouwgrond (weiland) en enkele droge sloten. De plannen beogen de sloop van alle bebouwing en het terplekke realiseren van een drietal nieuwe woningen. De bosschages zullen hierbij gehandhaafd blijven.

Uit de natuurtoets komen de volgende zaken naar voren:

- In het plangebied zijn geen beschermde planten of planten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten;
- Aan de voorzijde van het woonhuis zijn enkele potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Er zijn echter geen sporen (denk aan uitwerpselen) aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van vleermuizen ten tijde van het veldbezoek of in het nabije verleden. De aanwezigheid van vleermuizen is dan ook zeer onwaarschijnlijk. Het plangebied is mogelijk geschikt als beperkt foerageergebied voor enkele vleermuissoorten. Er worden verder geen lijnvormige elementen verwijderd die een onmisbare vliegroute van vleermuizen vormen;
- Mogelijk vormt een deel van het plangebied leefgebied voor de strikt beschermde Veldspitsmuis (FFW Tabel 3). De soort is bekend uit de omgeving van het plangebied en ook de terreinkenmerken komen lokaal overeen met de biotoeppen van de soort. Naast de mogelijk aanwezige Veldspitsmuis zijn er diverse algemene kleine landzoogdieren aanwezig die onder een laag beschermingsregime vallen. Voor deze algemene soorten geldt automatisch vrijstelling. Niets duidt erop dat de ontheffingsplichtige soort Steenmarter een vaste verblijfplaats heeft binnen het plangebied;
- Er zijn diverse algemeen voorkomende broedvogelsoorten aangetroffen en te verwachten in zowel de bosschages als de te slopen bebouwing. Ook zijn de Rode Lijst soorten Boerenzwaluw en Kneu (beide Rode Lijst 4, categorie 'gevoelig') broedend aangetoond/ te verwachten in respectievelijk de te slopen bebouwing en de te handhaven bosschages. Ontheffingsplichtige broedvogels zoals uilen en roofvogels zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Wel is Grote bonte specht waargenomen in de bosschages. Spechtenholen zijn niet waargenomen waardoor het onwaarschijnlijk is dat de soort broedt in het plangebied. De bosschages blijven bovendien gehandhaafd, waardoor eventuele broedlocaties van Grote bonte specht gespaard blijven;
- In de sloot is alleen de niet beschermde Tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Ondanks intensief onderzoek zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Beschermde vissoorten worden dan ook niet verwacht;
- Laag beschermde amfibieënsoorten als Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander zijn beperkt overwinterend te verwachten;
- Er zijn geen reptielen of beschermde ongewervelden of vissen aangetoond of te verwachten.

Ontheffing en compenserende en mitigerende maatregelen

- Wanneer het volledig inpassen van de potentiële leefgebieden van Veldspitsmuis niet mogelijk is, dient gericht vervolgonderzoek naar Veldspitsmuis uitgevoerd te worden om zekerheid te verkrijgen over het al dan niet voorkomen van de soort. Indien Veldspitsmuis daarbij aangetroffen wordt én schade aan de soort vervolgens niet voorkomen kan worden, is het aanvragen van ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Hieraan zullen strenge eisen gesteld worden. Ook zullen compenserende maatregelen noodzakelijk zijn;
- Het slopen van de bebouwing en het eventueel kappen van bomen en struiken dient buiten de broedperiode van vogels (in deze situatie 15 maart tot 20 augustus) plaats te vinden;
- Voor de in het plangebied voorkomende laag beschermde zoogdieren en de aangetroffen amfibieën geldt automatisch vrijstelling en is geen ontheffing nodig. Om schade aan zoogdieren te minimaliseren is het wenselijk – indien de planning van activiteiten dit toelaat – de werkzaamheden uit te voeren in de periode maart–september;
- Vanwege het ontbreken van reptielen, beschermde flora, vissen en ongewervelden is voor deze soortgroepen het aanvragen van een ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet niet aan de orde.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

In opdracht van dhr. G. Kamphuis (contactpersoon dhr. G. Reitsema) heeft EcoGroen Advies BV een quickscan ecologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de realisatie van vervangende nieuwbouw aan de Schuineslootweg 36 te Schuinesloot (gemeente Hardenberg).

In verband met de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet en de geldende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde plannen en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

1.2 Situatie

De herontwikkeling houdt in dat op het terrein alle opstallen worden gesloopt. In het kader van de Rood-voor-Rood regeling van de gemeente Hardenberg worden ter plaatse drie nieuwe woningen gebouwd. Het gehele terrein wordt op nieuw ingericht, maar de bestaande groenelementen langs de randen van het plangebied blijven gehandhaafd.

Het terrein bestaat grotendeels uit grasland. Rondom de te slopen opstallen is (erf)beplanting aanwezig. Aan de west, zuid en oostgrens zijn groene lijnelementen aanwezig. Oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied.

Een overzicht van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en 2.

Figuur 1: Situering van het plangebied (gele kader), waarbinnen de herontwikkeling plaatsvindt (Bron kaartondergrond: Google maps).

Figuur 2: Begrenzing plangebied (gele kader), waarbinnen de herontwikkeling plaatsvindt (Bron kaartondergrond: Google maps).

1.3 Algemene opzet en werkwijze

Voorliggende quickscan is gebaseerd op één locatiebezoek, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens (zie Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de te verwachten effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten. Ook wordt vermeld welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om aan de zorgplicht te voldoen.

2 GEBIEDSGERICHT NATUURBELEID

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin o.a. opgenomen de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- Nota Ruimte, in streekplannen uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoeragegebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten. Dit wordt ook wel 'externe werking' genoemd.

In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

In de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen Natura 2000-gebieden, zoals Habitat- of Vogelrichtlijngebieden. Het meest dichtbij gelegen Natura-2000 gebied is 'Vecht en Beneden-Regge', op een afstand van ca. 12 km.

Gezien de afstand van het plangebied tot het Natura-2000 gebied en de aard van de beoogde ingrepen, kan gesteld worden dat er geen effecten op kwalificerende habitats zullen optreden door de herontwikkeling van het gebied. Op basis van de terreingesteldheid en het uitgevoerde veldonderzoek in het plangebied (waarbij geen kwalificerende soorten zijn aangetroffen), zijn eveneens geen effecten op kwalificerende soorten te veronderstellen.

Gezien de grote afstand tot het Natura-2000 gebied 'Vecht en Beneden-Regge' en de relatief geringe aard van de ingreep zijn, als gevolg van de herontwikkeling, geen effecten op de beschermde natuurwaarden van het Natura-2000 gebied te verwachten.

Beschermde Natuurmonumenten

Het Junnerkoeland nabij Ommen (OV) is het meest dichtbij gelegen Beschermde Natuurmonument, op een afstand van ca. 12 kilometer.

Gezien de grote afstand en de beperkte omvang van de ingreep, worden geen effecten verwacht die de kenmerken van dit gebied wezenlijk zullen aantasten.

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de structuurschema's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling is de Ecologische Hoofdstructuur in het leven geroepen en worden ganzen- foerageergebied en weidevogelgebied aangewezen. De Nota Ruimte is een zogeheten planologische kernbeslissing

(PKB). Het Rijk verwacht dat provincies en gemeenten de Nota laten doorwerken in hun ruimtelijke plannen, zoals het streekplan en het bestemmingsplan.

De locatie ligt niet in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) en behoort ook niet tot andersoortige gebieden die vanwege specifieke natuurwaarden door de provincie zijn aangewezen. Door het kleinschalige karakter van de ingreep wordt geconcludeerd dat er geen aantasting plaatsvindt van gebieden die door de provincie zijn aangewezen.

Het plangebied is gezien de besloten ligging naar verwachting niet van belang voor weidevogels of ganzen. De aanwezigheid van ganzen en zwanen is wel bekend uit de omgeving, waarbij met name de vloeivelden van De Krim worden genoemd.

Ten tijde van het veldonderzoek, in juni, zijn geen ganzen of sporen daarvan aangetroffen op de locatie. Bovendien vormt de planlocatie, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de vloeivelden bij De Krim, geen bekend ganzenfoerageergebied. Op basis van terreinkenmerken is dit ook niet aannemelijk. In de directe omgeving ligt een groot open agrarisch gebied dat geschikter is als foerageergebied.

Vanwege de grote afstand, de aard van de ingreep en het gegeven dat er voldoende geschikt(er) foerageergebied aanwezig is in de omgeving, worden er door de herontwikkeling geen negatieve effecten veroorzaakt op belangrijke foerageerplaatsen van overwinterende ganzen of zwanen. Ook negatieve effecten op belangrijke weidevogelgebieden zijn niet aan de orde.

3 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

3.1 Methode

Het onderzoek is gebaseerd op een éénmalig veldbezoek dat is uitgevoerd op 20 juni 2007. Tijdens dit veldonderzoek is aandacht besteed aan o.a. de beschermde soorten binnen de Flora- en faunawet en vooral aan de juridisch zwaarder beschermde soorten (Tabel 2 en 3). Voor zover mogelijk zijn de volgende soortgroepen geïnventariseerd: hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie "geraadpleegde bronnen") en 'expert judgement', een uitspraak gedaan over de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

In dit hoofdstuk worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het plangebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten zijn. De relevante soorten worden in de onderstaande tekst kort toegelicht.

3.2 Flora

Tijdens het veldonderzoek zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten en plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Ook zijn geen beschermde planten uit (de omgeving van) het plangebied bekend (Bron: Natuurloket).

Binnen het plangebied zijn alleen zeer algemeen voorkomende plantensoorten aangetroffen met een dominant voorkomen van soorten als Ridderzuring, Straatgras, Gewone paardenbloem, Grote brandnetel, Gewone braam, Robertskruid, Perzikkruid, Varkensgras, Springzaad. De soortensamenstelling is op vrijwel de gehele locatie indicatief voor vochtige, voedselrijke omstandigheden.

Gezien de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en het intensieve agrarische beheer van het grootste deel van het gebied zijn geen beschermde of bedreigde (Rode Lijst) soorten te verwachten.

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het aanvragen van een ontheffing annex art. 75 is daarom voor flora niet aan de orde.

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Potentiële verblijfplaatsen

De meest strikte bescherming gaat uit naar de verblijfplaatsen van vleermuizen. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders etc. Aan de voorzijde van het woonhuis zijn enkele potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Er zijn echter geen sporen (denk aan uitwerpselen) aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van vleermuizen ten tijde van het veldbezoek of in het nabije verleden. De aanwezigheid van vleermuizen is dan ook zeer onwaarschijnlijk.

Gebouwbewonende vleermuizen worden dan ook niet in het plangebied verwacht. Daarnaast zijn geen geschikte holtten, gaten en/of spleten in bomen aangetroffen, die mogelijk fungeren als verblijfplaats van boombewonende vleermuizen.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen, watergangen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

De beplanting aan de randen van het plangebied vormt potentiële vliegroutes voor vleermuizen. De betreffende groenstructuren blijven echter gehandhaafd. De plannen geven dan ook geen aanleiding schade te veronderstellen aan de migratiemogelijkheden van vleermuizen.

Potentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. In de omgeving van het plangebied zal – ook na de herstructurering – geschikt zijn als foerageergebied voor eventueel aanwezige vleermuizen.

Hoewel aan de voorzijde van het woonhuis een potentiële verblijfplaats aanwezig is zijn hier geen sporen aangetroffen. Aanwezigheid van een vaste verblijfplaats is dan ook niet aannemelijk. Aangezien geen aantasting plaatsvindt van (potentieel) belangrijke vliegroutes en foerageergebied is er als gevolg van de beoogde plannen geen schade te verwachten op vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Mogelijk vormt een deel van het plangebied leefgebied voor de strikt beschermde Veldspitsmuis (FFW Tabel 3). De soort is bekend uit de omgeving van het plangebied en ook de terreinkenmerken komen lokaal enigszins overeen met de biotoopeisen van de soort. Het betreft hier de randen van het plangebied die gehandhaafd blijven (bijlage 3). Naast de mogelijk aanwezige Veldspitsmuis kunnen binnen het plangebied vaste verblijfplaatsen van laag beschermde zoogdieren als Egel, Veldmuis, Rosse woelmuis, Konijn, Bosmuis en Huisspitsmuis (FFW tabel 1) aanwezig zijn. Voor deze algemene soorten geldt automatisch vrijstelling. Hoewel de bebouwing grondig is geïnspecteerd op sporen van de ontheffingsplichtige Steenmarter duidt niets erop dat de soort een vaste verblijfplaats heeft binnen het plangebied.

Wanneer het eventuele leefgebied van de strikt beschermde Veldspitsmuis intact blijft is het aanvragen van een ontheffing voor de beoogde herontwikkeling voor zoogdieren niet nodig.

3.4 Broedvogels

Het moment van het veldbezoek – tijdens het broedseizoen van veel vogels – was geschikt om broedvogels betrouwbaar te inventariseren. Daarnaast is op basis van terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en 'expert judgement' een uitspraak te doen over de mogelijke soortensamenstelling.

Het gebied is naar verwachting niet geschikt voor weidevogels, vanwege het besloten karakter. In de woonboerderij en de schuren zijn circa vijf bewoonde Boerenwaluwnesten en een klein aantal oude nesten van Boerenwaluw

aangetroffen. Ook zijn nesten van Merel en Winterkoning aangetroffen in de bebouwing in het plangebied. Het is aannemelijk dat in een volgend broedseizoen Merel, Boerenwaluw en/of Winterkoning eveneens broedend aanwezig zijn in de bebouwing. De Boerenwaluw is opgenomen op de Rode Lijst van bedreigde vogelsoorten (RL 4, categorie 'gevoelig').

De aanwezige bomen en struiken vormen wel broedgebied voor soorten als Groenling, Merel, Kneu (rode lijst 4, categorie 'gevoelig'), Roodborst Heggenmus, Tjiftjaf, Vink en Winterkoning. Ook is in bomen aan de randen van het plangebied een Grote bonte specht waargenomen. Spechtenholten zijn echter niet aangetroffen, waardoor het onwaarschijnlijk is dat de soort binnen het plangebied broedt. De bosschages blijven bovendien gehandhaafd.

Aanwijzingen voor de aanwezigheid van overige vogels met een vaste verblijfplaats (Kerkuil, Steenuil en roofvogels) zijn, ondanks een grondige inspectie van de bebouwing en beplanting, niet aangetroffen.

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verbodsbepalingen die gelden voor broedvogels. Er mogen daarom geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart. Voor de meeste soorten kan de periode tussen 15 maart en 15 juli worden aangehouden als broedseizoen. De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Zo dient op deze locatie rekening gehouden te worden met de mogelijk aanwezige Boerenwaluw. Dit is een late broedvogel waarvan een broedgeval tot half oktober aanwezig kan zijn.

Werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de werkzaamheden in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Een overtreding van de verbodsbepalingen is hier dan voor vogels niet aan de orde en een ontheffing hoeft derhalve niet te worden aangevraagd.

3.5 Amfibieën, vissen en reptielen

Vanwege het ontbreken van (permanent) oppervlaktewater is het plangebied ongeschikt als voortplantingsgebied voor amfibieën en als leefgebied voor vissen. Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Uit de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van reptielen (Ringslang en Levendbarende hagedis) bekend (Bron: Natuurloket en RAVON). Gezien de terreingesteldheid van het plangebied zijn deze soorten echter niet in het plangebied te verwachten.

Mogelijk fungeren ruigte en de strooisellaag van singels wel als beperkt overwinteringsgebied voor de laag beschermde Bruine kikker, Gewone pad en/of Kleine watersalamander (FFW-Tabel 1). Omdat het 'algemene soorten' betreft geldt automatisch een vrijstelling van de verbodsartikelen 9,11 en 12 uit de Flora- en faunawet is geen ontheffing annex art. 75 nodig.

Het aanvragen van een ontheffing voor de beoogde herontwikkeling is ten aanzien van amfibieën, reptielen en vissen niet aan de orde.

3.6 Ongewervelden

Dagvlinders en libellen

In het plangebied zijn geen beschermde dagvlinders en libellen of soorten van de Rode lijst aangetroffen. Wegens het ontbreken van geschikt biotoop ontbreken geschikte voortplantingslocaties voor (beschermde) vlinder- en libellensoorten binnen het plangebied.

Mieren

In het plangebied zijn geen nestkoepels van beschermde mierensoorten aangetroffen. Beschermde mierensoorten zijn voornamelijk gebonden aan droge, open (naald)bossen en heideterreinen. Beide biotopen ontbreken in het plangebied.

Kevers

In Nederland komen/ kwamen vijf beschermde keversoorten voor. Juchtleerkever, Heldenbok en Brede geelgerande waterroofkever zijn al sinds de jaren '70 niet meer in Nederland waargenomen (Huijbregts, H. 2003). Twee beschermde keversoorten komen nog wel voor in Nederland (Vliegend hert en Gestreepte waterroofkever). Binnen het plangebied is echter geen geschikt biotoop aanwezig voor beide soorten.

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Huijbregts, H. (2003). Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse faunistische mededelingen 19.

Janssen J.A.M. & J.H.J. Schaminée (2004). Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn.

Lange, E., P. Twisk, A. van Winden en A. Diepenbeek (1994). Zoodieren van West-Europa. Uitgegeven door de KNNV.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna (www.minlnv.nl).

Natuurloket (www.natuurloket.nl)

Nöllert, A. & C. Nöllert (1992). Amfibieëngids van Europa.

Provincie Overijssel (www.prv-overijssel.nl)

Provincie Overijssel (2000). Atlas van de flora van Overijssel (concept). Een overzicht van de verspreiding van wilde plantensoorten in de provincie Overijssel betreffende de periode 1975 - 1998. Provincie Overijssel, Zwolle.

RAVON Reptielen, Amfibieën, Vissenonderzoek Nederland (www.ravon.nl)

BIJLAGEN

BIJLAGE I: SOORTENLIJST

Soort	Terreingebruik /Aantal	Locatie	Status
> FLORA			
Geen relevante soorten			
> ZOOGDIEREN			
Gewone dwergvleermuis	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3/ HR IV
Laatvlieger	Mogelijk foeragerend	Langs randen	FFW - Tabel 3 / HR IV
Konijn	Mogelijk voortplantend	Boschages	FFW - Tabel 1
Egel	Mogelijk voortplantend	Boschages	FFW - Tabel 1
Veldspitsmuis	Mogelijk voortplantend	Te handhaven boschages	FFW - Tabel 3 / RL4
Bosmuis	Mogelijk voortplantend	Boschages	FFW - Tabel 1
Huismuis	Mogelijk voortplantend	Boschages	
Rosse woelmuis	Mogelijk voortplantend	Boschages	FFW - Tabel 1
Veldmuis	Mogelijk voortplantend	Boschages	FFW - Tabel 1
Huisspitsmuis	Mogelijk voortplantend	Langs randen	FFW - Tabel 1
> BROEDVOGELS			
Groening	Mogelijk broedend	Bomen/boschages	FFW - Tabel 2,3
Merel	Mogelijk broedend	Bomen/boschages	FFW - Tabel 2,3
Boerenwaluw	Mogelijk broedend	Bebouwing	FFW - Tabel 2,3 / RL4
Winterkoning	Mogelijk broedend	Bebouwing/boschages	FFW - Tabel 2,3
Vink	Mogelijk broedend	Bomen/boschages	FFW - Tabel 2,3
Kneu	Mogelijk broedend	Bomen/boschages	FFW - Tabel 2,3 / RL4
Witte kwikstaart	Mogelijk broedend	Bebouwing	FFW - Tabel 2,3
Roodborst	Mogelijk broedend	Bomen/boschages	FFW - Tabel 2,3
Tijftjaf	Mogelijk broedend	Bomen/boschages	FFW - Tabel 2,3
> AMFIBIEEN EN REPTIELEN			
Bruine kikker	Mogelijk overwinterend	Ruigte	FFW - Tabel 1 / HR V
Gewone pad	Mogelijk overwinterend	Ruigte	FFW - Tabel 1
Kleine watersalamander	Mogelijk overwinterend	Ruigte	FFW - Tabel 1
> VIJSEN			
Niet aanwezig			
> ONGEWERVELDEN			
Geen relevante soorten			

Legenda soortenTabel:

Beschermingsregime Flora- en faunawet (FFW):

Tabel 1: 'Algemene soorten' waarvoor veelal automatisch vrijstelling geldt;

Tabel 2: 'Overige soorten' waarvoor vrijstelling geldt, mits activiteiten voldoen aan goedgekeurde gedragscode;

Tabel 3: Soorten van Bijlage IV HR/ bijlage 1 AMvB artikel 75 FFW, waarvoor alleen onder strikte voorwaarden vrijstelling mogelijk is.

Tijdens hun broedseizoen zijn vogels strikter beschermd (Tabel 3) dan buiten deze periode (Tabel 2)

HR II/ HR IV en HR V verwijzen naar de bijlagen uit de Europese Habitatrichtlijn

RL 0 t/m RL 4 verwijzen naar de status op de Rode lijst:

0= Verdwenen; 1= Ernstig bedreigd; 2= Bedreigd; 3= Kwetsbaar; 4= Gevoelig

BIJLAGE II: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Met de Flora- en faunawet (Ffwet) is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. Doordat het verkrijgen van ontheffing en vrijstelling slechts mogelijk was onder bepaalde voorwaarden, werd de Flora- en faunawet na de inwerkingtreding al snel als belemmerend ervaren in het maatschappelijke verkeer.

De belemmerende factoren werden met name veroorzaakt, door het afwegingskader, dat ook voor zeer algemeen voorkomende soorten gold als b.v. Mol, Veldmuis, Bosmuis en Konijn. Dit zorgde voor onnodige belemmeringen van werkzaamheden en veel administratieve lastendruk.

Vanaf 23 februari 2005 is een wetswijziging van kracht geworden waarbij de mogelijkheden verruimd zijn voor het verlenen van ontheffing/ vrijstelling van de verbodsbepalingen in het kader van de Ffwet. Dit geldt met name voor de algemeen voorkomende soorten.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Ffwet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.
- 5) Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De Ffwet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de Ffwet. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader). In hoeverre de verbodsbepalingen van toepassing zijn is afhankelijk van het beschermingsregime waartoe de soort behoort.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Art. 8:	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11:	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12:	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Drie beschermingsregimes planten- en diersoorten

Met ingang van het wijzigingsbesluit artikel 75 zijn drie verschillende beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. In alle gevallen is onverminderd de zorgplicht van toepassing:

'Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of na te laten.'

Tabel 1 'Algemene soorten'

Onder deze groep vallen o.a. alle algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en vaatplanten (in totaal 43 soorten). Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of

ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 2 'Overige soorten (gedragscode)'

Onder deze groep vallen een aantal minder algemene soorten (in totaal 101) en vogels. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een gedragscode. De gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring door de minister van LNV. De gedragscode geeft richtlijnen aan om schade aan de soort te voorkomen of te minimaliseren (Artikel 16c wijzigingsbesluit).

Voorheen was nooit vrijstelling mogelijk voor van nature voorkomende vogelsoorten. Nu kan alleen vrijstelling verkregen worden indien:

- sprake is van belang a) t/m d);
- sprake is van onopzettelijk verstoren (artikel 10) in geval van bij de wet genoemde belangen, en er geen wezenlijke invloed (significante effecten) is;
- In geval van belang g), behalve in de periode 15 maart-15 juli.

Tabel 3 'Soorten van Bijlage I AMvB Artikel 75 / soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV'

Onder de eerste groep vallen met name soorten die een kwetsbare status hebben (in totaal 37 soorten) en vogels (in geval niet gewerkt wordt met een gedragscode). Ze hebben een vergelijkbare bescherming als soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, is voor deze soorten ontheffing van de artikelen 8 t/m 12 van de Ffwet altijd noodzakelijk. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹;
2. er is geen alternatief;
3. de activiteiten doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De laatste twee criteria worden in het wijzigingsbesluit samengevat als 'zorgvuldig handelen', waarbij elke vorm van schade aan de soort voorkomen moet worden. Aan alle drie criteria moet gelijktijdig voldaan worden.

Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, is het niet mogelijk voor artikel 10 van de Ffwet een ontheffing te verkrijgen. Voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 geldt wel een vrijstelling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor Rodelijst-soorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www9.minlnv.nl 'thema Natuurwetgeving'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

¹ a) de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; b) de bescherming van flora en fauna; c) de veiligheid van het luchtverkeer; d) de volksgezondheid of openbare veiligheid; e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren; g) belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort; h) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw; i) bestendig gebruik; j) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRC/JZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna

**BIJLAGE II: KAART POTENTIEEL LEEFGEBIED
VELDSPITSMUIS**

